

GAZETO ESPERANTISTA ELIRANTA ĈIUMONATE EN BELGUJO.

LA BELGA SONORILO

JOURNAL ESPÉRANTISTE BELGE
MENSUEL.

BELGISCH ESPERANTISCH
MAANDSCHRIFT.

PRIX DE L'ABONNEMENT ANNUEL :

2.50 fr. pour la Belgique ;
3.00 fr. pour l'étranger.
5.00 fr. (minimum) : abonnement de
protecteur.

KOSTO DE LA JARA ABONO :

2.50 fr. en Belgujo ;
3.00 fr. en eksterbelgaj landoj.
5.00 fr. (almenaŭ) : protektanta
abonanto.

JAARLIJSCHE INSCHRIJVINGSPRIJS :

2.50 fr. voor België ;
3.00 fr. voor den vreemde.
5.00 fr. (ten minste) : inschrijving
als beschermer.

Un numéro (huit pages) 0.25 fr.

Unu numero (ok paĝoj) 0.25 fr.

Het nummer (8 bladz.) 0.25 fr.

Ĉefredaktoro — Rédacteur en chef — Hoofdopsteller : Jos. JAMIN, 55, rue des Drapiers, Bruxelles.

Cenzuristoj — Censeurs — Keurders : E. et L. BLANJEAN, 14, rue de Wautier, Laeken.

Abonoj — Abonnements — Inschrijvingen : M. SEYNAEVE, 3, rue de l'Avenir, Courtrai.

Presisto — Imprimeur — Drukker : A.-J. WITTERYCK-DELPLACE, 4, Nouvelle Promenade, Bruges.

Avizo grava. — La abonantoj rusaj povas sendi la koston de sia abono per papermono (unu rublo). Poŝtmarkoj de ĉiuj landoj estos akceptitaj nur po du trionoj ($\frac{2}{3}$) de la valoro.

La personoj, kiuj sendos al ni almenaŭ sumon da kvin frankoj, estos enskribitaj kiel protektantaj abonantoj kaj ilia nomo estos presita en ia proksima numero.

Les personnes qui nous enverront au moins la somme de cinq francs seront inscrites comme abonnés protecteurs et leur nom paraîtra dans un prochain numéro.

De personen die ons ten minste de som van vijf franken toezenden zullen opgeteekend worden als inschrijvers-beschermers en hun naam zal in een aanstaande nummer gedrukt worden.

ENHAVO.

- 1° La Progresoj de nia Lingvo tra la Mondo.
- 2° Protektantoj de la Belga Sonorilo.
- 3° Esperanta Kroniko.
- 4° Kroniko Belga.
- 5° Tra la Mondo Esperantista.
- 6° Ŝipano kaj Komercesto.
- 7° Korespondaĵoj.

SOMMAIRE.

- 1° Les Progrès de notre Langue dans le Monde.
- 2° Protecteurs de la Belga Sonorilo.
- 3° Chronique Espérantiste.
- 4° Chronique Belge.
- 5° A travers le monde Espérantiste.
- 6° Le matelot et le commerçant.

INHOUD.

- 1° De Vooruitgang onzer Taal in de Wereld.
- 2° Beschermers van de Belga Sonorilo.
- 3° Esperantische Kroniek.
- 4° Belgische Kroniek.
- 5° Dwars door de Esperantische Wereld.
- 6° De Matroos en de Koopman.

A.-J. WITTERYCK-DELPLACE,

IMPRIMEUR-ÉDITEUR

BRUGES, NOUVELLE PROMENADE, 4.

DRUKKER-UITGEVER

BRUGGE, NIEUWE WANDELING, 4.

Principaux Manuels en langue française.

Grammaire et exercices de la langue Internationale Esperanto par L. DE BEAUFONT. —
Prix 1.50 fr (port en plus.)

L'Esperanto en 10 leçons par TH. CART et M. PAGNIER. — Prix 0.75 (port en plus.)

Dictionnaire Esperanto-Français par L. DE BEAUFONT. — Prix 1,50 (port en plus)
en vente : aux dépôts de la Maison HACHETTE et Cie.

Petit Vocabulaire Français-Esperanto par TH. CART et autres (*ouvrage provisoire en attendant le Dictionnaire Français-Esperanto*) au Secrétariat du groupe Espérantiste de Paris, 10, place de la Bourse, Paris (2^a) et chez SPINEUX et Cie à Bruxelles. —
Prix 0.75 (port en plus.)

Bij den schrijver te Hilversum (Holland) — **Volledig Leerboek der opkomende wereldtaal Esperanto**, door DREVES UITTERDIJK, Trompschool, Hilversum. — Prijs : fl : 1.50 (3.75 fr.) verzendingskosten daarboven.

Bij den drukker van *La Belga Sonorilo*, Nieuwe Wandeling, 4, Brugge : **Het Esperanto in tien lessen**, aan fr. 0,50.

JOURNAUX ESPÉRANTISTES — ESPERANTISCHE BLADEN.

L'Espérantiste fr. 5.00 par an comprenant l'inscription comme membre de la S. p. p. E. (5.00 fr. 's jaars *recht gevende tot de inschrijving als lid van de S. p. p. E.*) Mr EDOUARD BRÉON, Secrétaire de la S. p. p. E.
6, rue du Levant, à Vincennes, près Paris.

Lingvo Internacia fr. 5.75 par an (5.75 fr. 's jaars) Mr PAUL DE LENGYEL à Szegzârd, Hongrie.

La Lumo fr. 3.00 par an (3.00 fr. 's jaars) Mr A. REMBERT, 79 rue St-Christophe, Montreal, Canada

La Rondiranto fr. 3.50 par an (3.50 fr. 's jaars) Mr G. P. OREŠKOV, Philipoplo, Bulgarie.

La Holanda Pioniro fr. 6.00 par an (6.00 fr. 's jaars) Mr DREVES UITTERDIJK, Hilversum, Holland.

DE « LINGVO INTERNACIA »

AVIZO GRAVA

Krom la vojaĝantoj, precipe al scienculoj kaj komercistoj utilos internacia lingvo.

Rilate al la lasta kategorio ni ekuzos novan propagandilon.

Senpage ni publikigos en nia gazeto *Lingvo Internacia*, ĝis kiam ni povos, la nomon, profesion, kaj adreson, de ĉiu ajn komercisto akceptanta la uzadon de Esperanto, kiu petos nin pri tio per poŝtkarto Esperante skribita.

Samtempe, ni petas ĉiujn niajn amikojn, ke ili presigu kaj dispublikigu tiun ĉi avizon kaj tiujn adresarojn ĉien, kie ili povos.

Tio ĉi, unue, pruvos la praktikecon de Esperanto; due altiros al nia afero multajn komercistojn pro la senpaga reklamo.

Same ni agos rilate al la gazetoj, kiuj akceptas artikolojn en Esperanto.

Ni esperas, ke ĉiuj amikoj de Esperanto helpas al ni por tiu ĉi utilega entrepreno, kaj povos per tia profito aligi al ni multajn komercistojn.

Oni volu sin turni al la redaktoro de la gazeto, S^{ro} Fruictier, 27, boulevard Arago, Paris.

Lingvo Internacia.

GAZETO ESPERANTISTA ELIRANTA ĈIUMONATE EN BELGUJO.

PRIX DE L'ABONNEMENT ANNUEL :

2.50 fr. pour la Belgique ;
3.00 fr. pour l'étranger.
5.00 fr. (minimum) : abonnement de
protecteur.

KOSTO DE LA JARA ABONO :

2.50 fr. en Belgujo ;
3.00 fr. en eksterbelgaj landoj.
5.00 fr. (almenaŭ) : protektanta
abonanto.

JAARLIJSCHE INSCHRIJVINGSPRIJS :

2.50 fr. voor België ;
3.00 fr. voor den vreemde.
5.00 fr. (ten minste) : inschrijving
als beschermmer.

Un numéro (huit pages) 0.25 fr.

Unu numero (ok paĝoj) 0.25 fr.

Het nummer (8 bladz.) 0.25 fr.

Ĉefredaktoro — Rédacteur en chef — Hoofdopsteller : Jos. JAMIN, 55, rue des Drapiers, Bruxelles.
Cenzuristoj — Censeurs — Keurders : E. et L. BLANJEAN, 14, rue de Wautier, Laeken.
Abonoj — Abonnements — Inschrijvingen : M. SEYNAEVE, 3, rue de l'Avenir, Courtrai.
Presisto — Imprimeur — Drukker : A.-J. WITTERYCK-DELPLACE, 4, Nouvelle Promenade, Bruges.

La Progreso de nia Lingvo tra la Mondo.

Por la novaj Belgaj Esperantistoj, kiuj dum la lastaj monatoj tiel grandanombre alvenis al ni, ni konigas hodiaŭ, per kelkaj vortoj, la progresojn faritajn de nia afero en la plimultaj civilizitaj landoj.

Kiam el la fundo de l'imperio de l' Tzaroj, post dudekkvinjara penado, modesta kuracisto al la mondo prezentis la verkon, kiu senmortigus lian nomon, la homoj, blindigitaj kaj senkuragigitaj de ĵusa malsukceso, neante ekmovis la kapon, kaj la horo ekpasis, de centjaroj antaŭsignita por la disrompiĝo de la ĉenoj, kiuj malhelpas la iradon de la homaro.

Sed la voĉo de la genia Elpensinto kunvokis kelkajn kuraĝemajn homojn, kiuj, certigitaj je la fina triumfo, komencis senpardonan bataladon kontraŭ la apatio kaj la moko de l'unuaj, la malamikeco de l'aliaj. Kaj, post longa sufertempo dum kiu la fervoro de la novaĵamuloj ne unu momenton malfortiĝis, dum

Les Progrès de notre Langue dans le Monde.

Pour les nouveaux Espérantistes belges qui, durant ces derniers mois, vinrent à nous en si grand nombre, nous ferons connaître aujourd'hui en peu de mots l'état d'avancement de la question dans la plupart des pays civilisés.

Lorsque du fond de l'empire des Tsars, après un labeur de 25 ans, un modeste médecin présenta au monde l'œuvre qui devait immortaliser son nom, les hommes, aveuglés et découragés par un échec récent, secouèrent la tête et laissèrent passer l'heure marquée depuis des siècles pour la rupture des chaînes qui entravent l'effort de l'humanité.

Mais la voix de l'artisan de génie avait rallié quelques hommes de cœur, qui, pleins de foi dans le triomphe final, entamèrent contre l'inertie et les moqueries des uns, l'hostilité des autres, une lutte sans merci. Et, après une longue épreuve, durant laquelle l'ardeur des novateurs ne faiblit pas un seul instant et durant laquelle, dans bien peu de pays, leurs héroï-

De Vooruitgang onzer Taal in de Wereld.

Voor de nieuwe Belgische Esperantisten, die in deze laatste maanden in zoo groot getal tot ons gekomen zijn, zullen wij den vooruitgang onzer zaak in het meeste deel der beschaafde landen, in korte woorden doen kennen.

Wanneer van uit het diepste van het keizerrijk der Czaren, na een vijf en twintigjarig zwoegen, een nederige geneesheer het werk dat zijnen naam moest onsterfelijk maken der wereld aanbood, de menschen, verblind en ontmoedigd door eene onlangs mislukte poging, schuddeden het hoofd en lieten het uur voorbijgaan, sedert eenen vastgesteld voor het breken der boeien die het streven van het menschedom hinderen.

Maar de stem van den vernuftigen werker had eenige mannen van hart verbonden, die vol trouw in den eindelijken zegepraal, eenen strijd zonder genade tegen de werkeloosheid en de spotternij van de eenen, en tegen de vijandige gezindheid der anderen aanvingen. En, na eene langdurige beproeving, gedurende dewelke de iever

kiu ilia heroo penado nur en malmultaj landoj estis kuraĝigita, post tiu malbona tempo enfine ekmontriĝis la sukceso; kaj, tra la nebuloj de l'estonteco, ni jam vidas ekaperi la tagruĝon tiel deziritan, la unuajn radiojn de la suno kiu vidos la mirigitajn popolojn interparoli kaj interkompreniĝi.

Nur ĉe la nacioj de la Norda Eŭropo Esperanto, de sia apero, ĉiam favore estas akceptita. En Ruslando, ĉirkaŭ la 1892^a, fondiĝis la vivoplena esperantista societo: «*Espero*»; de S. Peterburgo, ĉefa sidejo, ĝi baldaŭ plivastiĝis tra la tuta imperio kaj ĝi hodiaŭ posedas filiojn en ĉiuj grandaj urboj tiel de Eŭropa kiel de Azia Ruslando. La elpensajon admirindan de sia filo honore akceptis Ruslando kaj la plej inda el la Rusaj verkistoj, L. Tolstoj, ĝin publike laŭdadis kaj ĝin per sia povoplena genio helpadis. Se la Rusoj kiel ni povus krei propagandajn ĵurnalojn, ili baldaŭ estus konigitaj en sia tuta lando la Lingvon Internacian, kies ideo nature allogas ilian tiel varman animon kaj ilian tiel grandampleksan inteligentecon.

La Skandinavaj gentoj ankaŭ estas malnova centro de propagando; nia lingvo nune faras tie tre rapidajn progresojn; grupoj kaj kursoj grandanombre estas organizitaj kaj nova organo ĵus naskiĝas.

Ĝis hodiaŭ Germanlando iom malantaŭe estadis: sed serioza movado ŝajne desegniĝas; la juna Germana gazeto, ĵus ekaperinta, kaj kelkaj tre sindonaj amikoj, kiujn ni tie posedas, klopodos por ke tiu-ĉi lando atingu la antaŭirantojn.

Ni ankaŭ admiru kiel la Bulgaraj, Holandaj kaj Svisaj Esperantistoj fervore disĵetas la semon: tre bela certe estos la rikolto.

En Aŭstralando, precipe en Moravlando kaj Bohemlando, ni vidas la saman agemecon: multajn kaj fortajn societojn, senĉesan propagandon, kies fruktojn ni trovas en la tri ĵurnaloj, tie nuntempe publikigataj.

Kaj en Francando? Ĉu estas necese ke ni longe parolu pri tiu belega movado pro kiu, de unu jaro, tiu-ĉi nacio ricevis la plejhonoran lokon en la esperantista batalantaro? Ĉu ni devas rememorigi pri tiuj Grupoj kaj kursoj, en ĉiuj urboj entuziasme fonditaj? Ĉu ni devas citi nomojn inter kiuj ni trovas, apud tiuj de niaj malnovaj kaj senlacaj militistoj, tiujn de granda parto de la eminentuloj de la sciencularo: rektoroj kaj multaj profesoroj de la Universitatoj, beletristoj, k. c.

Tiaj sukcesoj devus necese kaj rapide trovi ehojn ĉe la najbaroj: Hispanoj kaj Italoj, kaj ilin eltiri el

ques efforts furent encouragés, après cette dure période le succès est enfin venu; et déjà, dans les brumes de l'avenir, nous voyons poindre l'aurore du jour tant espéré, les premiers rayons du soleil qui verra les peuples étonnés se parler et se comprendre.

Ce fut chez les nations du Nord de l'Europe que, depuis son apparition, l'Esperanto fut toujours accueilli avec le plus de faveur. En Russie fut fondée, vers 1895, la puissante société *espérantiste*: *Espero*; de St Pétersbourg, son siège principal elle rayonna bientôt par tout l'empire et aujourd'hui elle possède des filiales dans toutes les villes importantes tant de la Russie d'Europe que de la Russie d'Asie. La Russie a fait honneur à l'œuvre admirable de son enfant et le plus grand de ses écrivains, L. Tolstoï, lui a rendu publiquement hommage et l'a soutenue de son puissant génie. S'il était donné aux Russes de se créer, comme nous, des Journaux de propagande, ils auraient bientôt vulgarisé dans leur pays tout entier la Langue Internationale, dont la conception séduit naturellement leur âme si ardente et leur intellectualité si développée.

Les races scandinaves sont aussi un ancien centre de propagande; actuellement notre langue y fait des progrès très rapides, des groupements et des cours très nombreux s'y sont organisés et un nouvel organe vient d'y voir le jour.

L'Allemagne jusqu'ici est restée un peu en arrière: mais un mouvement sérieux semble s'y dessiner; le jeune Journal allemand, qui paraît depuis peu, ainsi que les quelques amis très dévoués que nous y possédons, sauront veiller à ce que leur pays regagne le terrain perdu.

Admirons aussi l'ardeur avec laquelle les *Espérantistes* de Bulgarie, de Hollande et de Suisse répandent la semence: bien belle y sera certainement la moisson.

En Autriche, principalement en Moravie et en Bohême, nous constatons la même activité: groupements nombreux et puissants, propagande incessante dont les fruits se retrouvent dans les trois publications paraissant actuellement dans ce pays.

Et en France? Est-il nécessaire de rappeler longuement ce mouvement superbe qui, depuis un an, a mis cette nation à la tête du mouvement *espérantiste*? Faut-il rappeler ces groupements et ces cours se formant avec enthousiasme dans toutes les villes? Faut-il citer des noms, parmi lesquels nous rencontrons, à côté de ceux de nos anciens et infatigables lutteurs, ceux d'une grande partie de l'élite du monde scientifique: des recteurs et de nombreux professeurs d'Université, des littérateurs, etc.

De tels succès devaient nécessairement trouver un écho

der invoerders van die nieuwigheid geenen stond verzwakte en gedurende dewelke in zeer weinige landen hunne heldenpogingen aangemoedigd werden, na die harde tijden, daagde eindelijk de voorspoed op; en reeds zien wij in den nevel der toekomst het morgenrood van den zoo lang gewenschten dag opkomen, de eerste stralen der Zon, die de verwonderde volkeren zal zien samen spreken en malkander verstaan.

Bij de noordervolkeren van Europa, werd het Esperanto, sedert zijne verschijning, altijd op de gunstigste wijze onthaald. In Rusland werd in 1895 de machtige *esperantische* maatschappij «*Espero*» gesticht; van uit St. Petersburg, hare hoofdzate, strekte zij zich door geheel het keizerrijk uit, en op heden heeft zij vertakkingen in al de belangrijke steden zoowel van Europeisch als van Aziatisch Rusland. Rusland heeft eer gedaan aan het wonderbaar werk van zijn kind en de grootste zijner schrijvers, L. Tolstoj, heeft hem openbaarlijk hulde bewezen, en door zijn machtig vernuft ondersteund. Ware het gelijk aan ons den Russen gegeven verspreidingsbladen te stichten, zij zouden welhaast in geheel hun land de wederlandsche taal gemeen hebben gemaakt, die taal, waarvan de opvatting hunne zoo vurige ziel en hun zoo ontwikkeld verstand natuurlijk bekoort.

De Scandinavische stammen zijn ook een middenpunt van verspreiding; op den dag van heden doet onze taal daar snellen vooruitgang, vereenigingen en leergangen zijn er in groot getal tot stand gekomen en een nieuw tijdschrift komt er te verschijnen.

Duitschland is tot hiertoe wat achteruit gebleven: maar eene ernstige beweging wordt er zichtbaar; het jonge Duitse dagblad, dat sedert korten tijd verschijnt, alsook de eenige verknochte vrienden die wij daar hebben, zullen weten een oog in 't zeil te houden, opdat hun land den verloren grond weder winne.

Bewonderen wij ook den iever waarmede de *Espérantisten* van Bulgarië, Nederland en Zwitserland het zaad werpen; overschoon zal daar zeker de oogst zijn.

In Oostenrijk, bijzonderlijk in Moravië en in Bohemen, vinden wij blijken van de zelfde bedrijvigheid: talrijke en machtige vereenigingen, onophoudende verspreiding waarvan de vruchten te vinden zijn in de drie tijdschriften die in dit land verschijnen.

En in Frankrijk? Is het noodig breedvoerig die prachtige beweging te herinneren, die, sedert een jaar, dit volk aan het hoofd der *esperantische* beweging geplaatst heeft? Moeten wij nogmaals van de vereenigingen en leergangen spreken, die in alle steden met geestdrift tot stand komen? Moeten wij namen melden, tusschen dewelke, nevens die van onze oude en onvermoeibare strijders, wij ook die zullen ontmoeten van de leden van het beste gedeelte der wetenschappelijke wereld: rectoren en talrijke leeren der hoogschulen, letterkundigen, enz.

ilia senmovado. Efektive, la Hispanoj jam posedas pli ol unu esperantistan klubon; kaj la Italoj, dum longa tempo nevolaj, ĵus kreis « Societon Italian por la propagando de Esperanto », kies agado jam plilarĝiĝis al kelkaj urboj. El tiuj du landoj ni atendas la plej bonajn novaĵojn.

El Anglalando, kiu liveris al ni nian plej gloran helpinton: S^{on} Max Müller, ĝis nun venis nur malmulto da Esperantistoj: sed ankaŭ tie-ĉi ni rajte antaŭvidas tujajn sukcesojn, dank' al la agemeco de kelkaj tre sindonemaj partianoj, ankaŭ danke la potencon helpon, kiun donos la fama S^o W. Stead, nova aliĝinto de nia kara Lingvo.

La fervorega penado de niaj kuraĝaj samideanoj el Kanadlando kaj iliaj tre rapidaj sukcesoj certe resonos favore en la Britania Imperio.

Ni ankaŭ posedas amikojn, eĉ ofte tre kuraĝajn, en ĉiuj ne cititaj landoj: same por ili venos baldaŭ la justaj sukcesoj kiuj, je malsamaj momentoj, karakterizas la malvolviĝon de Esperanto ĉe ĉiuj popoloj.

Belgoj, ni konigu kaj amigu en nia patrujo la Esperantan Ideon; ni ĉiuj, ni tre densiĝu, ĉirkaŭ nia « Belga Sonorilo ». Tiu-ĉi Sonorilo estu la animo de nia agado; ĝi sonoradu la kunigon de ĉiuj energioj por la defendado de nia bela Idealo; ĝi forflugu por sciigi al niaj alilandanaj fratoj, trans la venkitaj interspacoj kaj la detruitaj landbaroj, la esperojn kaj la penadon, la malĝojojn sed ankaŭ la sukcesojn de la Belgaj Esperantistoj!

MAURICE SEYNAEVE.

Protektantoj de la Belga Sonorilo.

Kiam la fondo de « Belga Sonorilo » estis decidita, ni faris alvokon komence al niaj Belgaj samideanoj, poste al la societoj aliĝintaj al la Delegacio por la enkonduko de Helpanta Lingvo Internacia. Kelkaj el tiuj Societoj respondis jese kaj promesis sian helpon. Ni estas feliĉaj enskribi ilin kiel unuaj en la nomaro de niaj protektantoj, aldonante la ciferon de ilia jara monofero. Ni varmege dankas ĉiujn, kiuj enskribiĝis inter niaj protektantoj: multaj el ili eĉ sendis kotizaĵon pli grandan ol estis necese, bedaŭrante ke ili ne

rapide chez les voisins: les Espagnols et les Italiens, et les tirer de leur torpeur. En effet, les Espagnols possèdent déjà plusieurs sociétés espérantistes, et les Italiens, si longtemps rebelles, viennent de créer une « Société Italienne pour la propagation de l'Esperanto », dont l'action s'étend déjà sur plusieurs centres. Nous attendons de ces deux pays les plus heureuses nouvelles.

L'Angleterre, qui nous a donné en la personne de Max Müller notre plus glorieux appui, n'a fourni jusqu'ici, à cause de divers motifs, qu'un nombre restreint d'Espérantistes; mais ici encore nous pouvons prévoir des succès prochains, grâce à l'activité de quelques partisans très dévoués, grâce aussi au secours puissant que nous prêtera le célèbre W. Stead, un nouvel adepte de notre chère Langue.

La campagne acharnée que mènent nos vaillants amis du Canada et leurs très rapides succès ne manqueront certainement pas de trouver plus d'un écho favorable en Grande-Bretagne.

Nous comptons également des adhérents, souvent même très courageux, dans tous les pays non cités; pour eux aussi viendront bientôt les justes succès, qui, à des moments différents, caractérisent l'évolution de l'Esperanto chez tous les peuples.

A nous, Belges, de faire connaître et aimer dans notre patrie l'idée espérantiste; serrons-nous étroitement, autour de notre « Cloche Belge ». Que cette cloche soit l'âme de notre mouvement; qu'elle sonne le ralliement de toutes les énergies dans la défense de notre bel Idéal; qu'elle aille faire connaître au loin, chez nos frères des autres pays, par delà les espaces vaincus et les frontières détruites, les espérances et les efforts, les tristesses mais aussi les succès des Espérantistes Belges!

MAURICE SEYNAEVE.

Protecteurs de la « Belga Sonorilo ».

Lorsque la fondation de la « Belga Sonorilo » fut décidée, nous fîmes appel en premier lieu à nos partisans belges, ensuite aux Sociétés ayant adhéré à la Délégation pour l'adoption d'une Langue auxiliaire Internationale. Quelques-unes de ces Sociétés répondirent affirmativement et nous promirent leur appui. Nous sommes heureux de les inscrire au premier rang de la liste de nos abonnés protecteurs, en ajoutant le chiffre de leur souscription annuelle. Nous remercions très vivement tous ceux qui se sont fait inscrire parmi nos protecteurs: beaucoup d'entre eux versèrent même plus que la cotisation nécessaire, regrettant de ne pouvoir faire encore davantage.

Zulke goede uitslagen moesten noodzakelijk bij de naburen snellen weêrklank vinden: de Spanjaards en de Italianen, en hen uit hunne slaperigheid ontwekken. Inderdaad de Spanjaards zijn reeds in bezit van verscheidene esperantische maatschappijen, en de Italianen, zoo lang wederspanning tot verspreiding van het Esperanto, hebben eene Italiaansche vereeniging gesticht, welke werking zich tot verscheidene steden uitstrekt. Van die twee landen verwachten wij het beste nieuws.

Engeland, dat ons in den persoon van Max Müller onzen roemrijksten steun gaf, heeft tot nu toe, om verscheidene redens, maar een gering getal Esperantisten geleverd: maar hier ook mag men aanstaande gelukkige uitslagen voorzien, dank aan de bedrijvigheid van eenige zeer verknochte aanhangers, dank ook aan de machtige hulp, die ons de beroemde W. Stead, een nieuw voorstaander onzer beminde taal, zal verschaffen.

De hardnekkige strijd door onze dappere vrienden uit Canada gestreden en hun snelle vooruitgang kunnen niet missen eenen goedgunstigen weêrgalm in Groot-Brittenland te vinden.

Wij tellen insgelijks aanhangers, ja dikwijls zeer moedige, in alle landen, die wij onvermeld lieten: Voor hen ook zullen weldra de billijke goede uitslagen volgen, die op verschillende tijden de beweging van het Esperanto bij alle volkeren kenmerken.

Aan ons, Belgen, het esperantische gedacht in ons vaderland te doen kennen en beminnen; scharen wij ons dicht rond onze « Belgische Klok »; dat die klok de ziel onzer beweging weze; dat zij de samentrekking luide van al onze krachten tot het verdedigen van ons schoon droombeeld; dat zij over de overwonnen uitgestrektheden en de verbroken grenzen, verre en wijd, bij onze broeders der andere landen, de verwachtingen en de pogingen, de droefheden maar ook de gelukkige uitslagen der Belgische Esperantisten kennen doe!

Vertaald door A.-J. WITTERYCK.

Beschermers van de « Belga Sonorilo ».

Wanneer de stichting van de « Belga Sonorilo » besloten werd, hebben wij eerst en vooral eenen oproep gestuurd tot onze Belgische aanhangers, daarna tot de maatschappijen die de Afvaardiging voor het aannemen eener Wederlandsche hulptaal toegetreden hadden. Eenige dier maatschappijen stemden toe en beloofden ons hunne ondersteuning. Wij zijn gelukkig ze op de eerste plaats onzer intekenaren-beschermers in te schrijven, er het bedrag hunner jaarlijksche storting bijvoegende. Wij bedanken zeer innig al degenen die zich als onze beschermers lieten opteekenen; velen onder hen hebben meer dan het noodige aandeel betaald, hunne spijt uitdrukkende van niet meer te kunnen doen. Zulk eene opoffering heeft

povis pli multe fari. Ni estis tre kortuŝataj de tia sindonemo kaj, ne povante aparte respondi al ĉiuj, ni tie-ĉi certigas ilin pri nia dankemo. La Redakcio de B. S. klopodos por ke ĝi pravigu la konfidon kaj la aldonitecon de la legantoj: fari pli multe ĝi ne povus, sed fari pli bone eble ĝi povos.

Al ĉiuj do, tre koran dankon!

UNUA NOMARO.

Protektantoj Societoj.

Cercle polyglotte de Bruxelles.	100 frankoj
Association belge de photographie.	30 »
Société d'Etudes Coloniales, Bruxelles	25 »
Institut international de Bibliographie	25 »
Société royale de Géographie d'Anvers.	25 »

Protektantaj abonantoj.

La personoj, kiuj sendos al ni almenaŭ sumon da kvin frankoj, estos enskribitaj kiel protektantaj abonantoj kaj ilia nomo estos presita en ia proksima numero.

Belglando :

Fr^{ino} J. DAENEN,
id. B. DEECKE,
Fr^{inoj} DEMACQ,
Fr^{ino} A. GREINER,
id. M. KLEIN,
id. E. LECOINTE,
S^{ino} C. JAMIN,
S^{oro} E. ANCIAUX,
id. Leŭt. P. BRIXHE,
id. A. BROOS,
id. T. CASTILLO-MUNOZ,
id. Leŭt. CAUTERMAN,
id. Jean COOX,
id. E. D'ARTOIS,
id. D^{ro} DE BRABANDERE,

Bruxelles.
id.
id.
id.
Arlon.
id.
Liège.
Bruxelles.
id.
id.
Angleur.
Anvers.
Duffel.
Bruxelles.
Courtrai.

S^{oro} Sub-leŭt. DE CAE,
id. Sub-leŭt. F. DUPONT,
id. G. EMPAIN,
id. A. GODERUS, Juĝisto,
id. E. GOETHALS, Advokato,
id. E. GROENVELDT,
id. HARCO,
id. F. HENS,
id. Senatano A. HOUZEAU DE LEHAIE, Mons.
id. G. KRAPPOWITZ, Liège.
id. Senatano H. LAFONTAINE, Bruxelles.
id. Komandanto Ch. LEMAIRE, id.
id. LEMMEN, id.
id. Sub-leŭt. P. MORY, Anvers.
id. Louis SORELA, Bruxelles.
id. A. Oudenne, Liège.
id. D^{ro} R. VAN MELCKEBEKE, Anvers.

Anglaland : S^{oro} Ach. MOTTEAU, Londres.

Franclando : S^o Th. CART, Paris; J. GATHY, Inĝeniero, Hautmont; L. SAINT-LOUP, Vuillafans.

Germanlando : S^o Ch. JEANNENEY, Inĝeniero, Strasbourg; D^{ro} Henri WÆHLER, Munich.

Kanadlando : S^{oro} D^{ro} J. B. J. BROSSARD, Laprairie.

Ruslando : S^{oroj} K. BEZIN, Orenburg; D^{ro} GRÜNFELD, Kiŝinev; A. KOFMAN, Odessa; Kolonelo LEVITSKY, Voroneje.

Ruslando-Azia (Siberio) : Fr^{ino} Thérèse LEKEU, Taschkent.

Svislando : Fr^{ino} C. FRANCINA, Nyon.

Esperanta Kroniko.

Ĉiutage ni konstatas kun granda ĝojo, la rapidajn progresojn de Esperanto.

De ĉiuj flankoj alvenas al ni gravaj novaĵoj: fondo de grupoj kaj societoj, organizo de kursoj, paroladoj, unuaj vojaĝantoj traveturante Eŭropon per helpo de Esperanto, novaj ĵurnaloj, k. t. p. Neniu povas nei

Nous avons été très touchés d'un pareil dévouement: ne pouvant répondre en particulier à chacun d'eux, nous les assurons ici de notre gratitude. La Rédaction de la B. S. s'efforcera de justifier la confiance et l'attachement de ses lecteurs: elle ne pourrait faire plus, mais peut-être pourra-t-elle faire mieux.

A tous donc, très cordialement merci!

Chronique Espérantiste.

Journellement nous constatons avec grande joie les progrès rapides de l'Esperanto. De toutes parts nous arrivent d'importantes nouvelles: fondation de groupes et de sociétés, organisation de cours, conférences, premiers voyageurs parcourant l'Europe à l'aide de l'Esperanto, nouveaux journaux, etc. On ne peut nier que le succès de notre chère langue est

ons zeer getroffen; aangezien wij aan iedereen van hen in het bijzonder niet kunnen antwoorden, verzekeren wij hun hier onzen dank. De opstelraad van de « Belga Sonorilo » zal pogen het betrouwen en de toegenegenheid zijner lezers te wettigen: meer kan hij niet doen, maar misschien beter.

Aan allen dus, zeer hartelijk dank!

Esperantische Kroniek.

Wij bestatigen dagelijks met groote vreugde den rassen vooruitgang van het Esperanto. Van alle kanten komt ons belangrijk nieuws toe: stichting van kringen en maatschappijen, inrichting van leergangen, voordrachten, eerste reizigers die Europa bij middel van het Esperanto doortrekken, nieuwe dagbladen, enz. Niemand kan loochenen dat het welgelukken onzer lieve taal

ke la sukceso de nia kara lingvo elvenas precipe de la singardemo per kiu la propagandantoj disvastigas la lingvon internacian kaj de la juĝema elekto de la rimedoj, kiujn ili uzadas.

Tro singardemaj ili ne povus esti; Esperanto devas progresadi malrapide, sen puŝoj kiel sen ŝanceliĝo, tio produktos ĝian fortecon kaj ĝian triumfon.

Tiuj propagandantoj devas plue zorgi ke korektema Esperanto estu uzata, forĵetante ĉian novaĵon, kaj ankaŭ ĉian falsajon.

La misio de la propagantoj, ĉar tio vere estas misio, kiun ili entreprenas, estas ankoraŭ uzi ian rimedon de sciigo aŭ de propagando nur kiam tiu rimedo havas ŝancon prosperi kaj ne povus esti malbone komprenita de tiuj, kiuj havas ian intereson kontraŭbataladi nin. Fine ili devas atenti ke la bedaŭrindaj priparoladoj kaj la diskutoj estu evititaj, kaj almenaŭ silentigi siajn preferojn kaj siajn proprajn ideojn kiam la komuna intereso tion postulas evidente.

Tio estas, kion la kuraĝaj propagandantoj Francoj neniam forgesis, neniam ĉesis rekomendi kaj efektivigis en ĉiuj agoj siaj. Pro tio liaj penadoj sukcesas. Ni ĉiam klopodis imiti tion kaj agi kiel ili.

Hodiaŭ, ni bedaŭrinde devas konstati ke, aliaj Esperantistoj, tiel sindonemaj sed malpli antaŭvidantaj ol ili, laŭ nia opinio, ne agadas same.

Nova gazeto « Revuo Internacia » ĵus eliris, ĝia formo estas zorgata kaj eleganta; ni deziris jam al ĝi bonvenon en nia antaŭa numero kaj ni alvokas ĝian sukceson. Sed ni esperas ke la konsiloj, kiujn ĝi certe ricevis kaj ricevos, estos bone akceptitaj kaj sekvitaj.

Nia nova kunfrato intencas, ŝajnas al ni, direkti la tutan Esperantan movon. Ĝi eraras.

Ni kredas ke ĝi estas nur kulpa pro tro granda fervoro kaj ĉiuj, niaj legantoj kaj amikoj, vidos plezure ĝin pripensi pri la celo, kiun ni deziras atingi. Kaj ni marŝados kune, ni daŭros iri ĉiam antaŭen en la vojon sekvitan de la kunfratoj, niaj amikoj; ni ne dubas ke « Revuo Internacia » estos inter ili.

Ĉiuj tion deziras varmege.

Jos. JAMIN.

surtout dû à la prudence avec laquelle les propagateurs répandent l'idiome international et au choix judicieux des moyens qu'ils emploient.

Prudents, ils ne sauraient l'être trop; l'Esperanto doit progresser lentement, sans heurts comme sans hésitation, c'est ce qui fera sa force et son triomphe. Ces propagateurs doivent de plus veiller à ce que l'Esperanto soit employé sans innovation comme sans altération.

La mission des propagateurs, car c'est une véritable mission qu'ils assument, est de n'employer un moyen quelconque d'initiation ou de propagande que lorsque ce moyen a quelque chance de succès et ne puisse être mal interprété par ceux qui ont quelque intérêt à nous combattre. Enfin ils doivent veiller à ce que les polémiques regrettables et les disputes soient évitées, et tout au moins, faire abstraction de leurs préférences et de leurs idées personnelles lorsque l'intérêt commun le commande à l'évidence.

C'est ce que les vaillants propagateurs français n'ont jamais oublié, n'ont cessé de recommander et d'appliquer dans tous leurs actes. D'où la réussite de leurs efforts.

Nous nous sommes toujours efforcés de les imiter et d'agir comme eux. Aussi regrettons-nous aujourd'hui de devoir constater que d'autres Espérantistes, tout aussi dévoués mais moins prévoyants, à notre avis, n'agissent pas de même.

Un nouveau Journal Espérantiste « Revuo Internacia » vient de paraître sous une forme soignée et élégante. Nous lui avons souhaité la bienvenue dans notre dernier numéro et faisons des vœux pour son succès. Mais nous espérons que les conseils qu'il a certainement reçus et qu'il recevra seront bien accueillis et seront suivis.

Notre nouveau confrère a l'intention, nous semble-t-il, de diriger tout le mouvement Espérantiste. Il a tort. Nous croyons qu'il n'est coupable que d'un trop grand zèle et tous, nos lecteurs et nos amis, le verront avec plaisir réfléchir au but que nous désirons atteindre.

Et nous marcherons ensemble, nous continuerons à aller toujours de l'avant dans la voie suivie par nos confrères, nos amis; nous ne doutons pas que « Revuo Internacia » sera parmi eux.

Tous nous le désirons ardemment.

Jos. JAMIN.

vooral te danken is aan de voorzichtigheid waarmede de voorstanders het wederlandsch spraakmiddel verspreiden, en aan den gepasten keus der middelen welke zij aanwenden.

Voorzichtig, dat kunnen zij niet te veel wezen; het Esperanto moet traagzaam vooruitgaan, zonder stooten evenals zonder aarzelen, zulks zal zijne sterkte en zijnen zegepraal uitmaken. Die voorstanders moeten ook waken dat het Esperanto gebruikt worde zonder invoering van nieuwigheden evenals zonder vervalsching. De zending der verspreiders, want het is eene ware zending die zij op zich nemen, is van gelijk welk middel van onderrichting of verspreiding slechts te gebruiken wanneer dat middel eenige kans van lukken heeft en niet kan slecht uitgelegd worden door dezen die er eenig belang in hebben ons te bestrijden. Eindelijk moeten zij waken dat de beklagenswaardige pennestrijd en de twisten vermeden worden, en ten minste, hunnen eigen voorkeur en hunne persoonlijke gedachten verzwijgen, wanneer het algemeen belang zulks klaarblijkelijk oplegt. Het is helgeen de dappere fransche voorstanders nooit vergeten hebben, niet opgehouden hebben aan te bevelen en toe te passen in al hunne daden. Van daar de goede uitval hunner pogingen. Wij hebben altoos getracht ze na te volgen en te handelen evenals zij. Ook betreuren wij heden van te moeten bestatigen dat andere Esperantisten, even zoo dienstwillig maar min vooruitziende, onzes inziens, niet evenzoo te werk gaan.

Een nieuw Esperantisch tijdschrift « Revuo Internacia » komt te verschijnen in bezorgden en mooien vorm. In ons laatste nummer hebben wij het welkom gewenscht en wij vormen wenschen tot zijn welgelukken. Maar wij hopen dat de raadgevingen welke het voorzeker ontvangen heeft en zal ontvangen, wel zullen aanvaard en gevolgd worden. Onze nieuwe medebroeder heeft het inzicht, zoo schijnt het ons, gansch de Esperantische beweging te leiden. Hij heeft ongelijk. Wij gelooven dat hij slechts aan te grooten iever plichtig is, en allen, onze lezers en onze vrienden, zullen met genoeg hem zien nadenken op het doel dat wij wenschen te bereiken. En wij zullen samen gaan, en immer vooruit op den weg gevolgd door onze medebroeders, onze vrienden; wij twijfelen niet dat « Revuo Internacia » onder hen zal wezen.

Wij allen wenschen het vuriglijk.

Vertaald door A.-J. WITTERYCK

Kroniko Belga.

La ĉefajo propaganda, dum la lasta monato, estis la belaj sukcesoj kiujn ricevis nia Lingvo ĉe la fervora junularo de la Universitato de Louvain. Grupo da kelkaj kuraĝuloj, kies nomoj antaŭ nelonge ekbrilos inter tiuj de niaj plej bonaj propagandantoj, estis delogitaj de nia Idealo kaj komencis bataladon, kies unuaj rezultatoj al ni permesas esperi tre baldaŭajn kaj plej belajn progresojn. Du artikoloj, entuziasme skribitaj, elaperis en la Franca studentara ĵurnalo: « L'Avant Garde » (La Antaŭa Gardo); samtempe la Flandra studentara ĵurnalo: « Ons Leven » (Nia Vivado) publikigis longan kaj belegan artikolon. Pli bone al iu ajn, la librovendisto, al kiu niaj amikojn venigis provizon da libroj esperantaj, povis ŝati la rezultatojn de tiu bonega propagando. Antaŭen, amikoj, antaŭ vi vasta kampo kuŝas: via entuziasmo, fortigita per obstineco, tie ĝermigos riĉan rikolton.

La « Revue Polyglotte » (Revuo Multlingva), juna kaj agrabla eldonaĵo, eliranta en Bruselo kaj redaktata en la 3 lingvoj: Franca, Angla kaj Germana, publikigis ĉefan artikolon, priparolantan nian Lingvon per tre laŭdaj esprimoj. « Le Courrier de l'Orneau (Gembloux) » daŭrigas sian helpadon kaj varme incitas siajn legantoj, por ke ili pasigu per la esperanta lernado la longajn vintrajn vesperojn.

Ni feliĉe konigas la refondiĝon de la malnova Klubo Esperantista en Gilly-apud-Charleroi: regule kunvenas ĝiaj membroj kaj ili kune sin ekzercas je la ellernado de la Lingvo. Ni baldaŭ presigos pli detalajn sciigojn pri tio.

La du Esperantaj Kursoj en Bruselo kaj la Antverpena Kurso sukcese daŭradas. Precipe en Antverpeno tre serioza movado ekmovetiĝas: oni tie preparas por ni pli ol unu agrablan surprizon.

MAURICE SEYNAEVE.

Tra la Mondo Esperantista.

Multaj sciigoj alvenas preskaŭ ĉiutage pri la disvastigado de Esperanto en la fremdaj landoj. Tri novaj gravaj Societoj fondiĝis de kelkatempe. En Hispanlando estas la Societo Hispana por la propagando de

Chronique Belge.

Le clou de la propagande, durant le mois écoulé, fut constitué par les jolis succès que remporta notre langue parmi l'ardente jeunesse de l'Université de Louvain. Un groupe de quelques vaillants, dont les noms ne tarderont guère à briller parmi ceux de nos meilleurs propagateurs, se sont épris de notre Idéal et ont entrepris une campagne dont les premiers résultats nous permettent d'espérer, pour un avenir rapproché, les plus brillants succès. Deux articles enthousiastes parurent dans le Journal étudiant français: « L'Avant Garde »; en même temps le Journal étudiant flamand: « Ons Leven » publiait un long et remarquable article. Mieux que personne le libraire, chez lequel nos amis avaient établi un dépôt de livres espérantistes, put apprécier les suites de cette excellente propagande. En avant, amis: devant vous s'offre un champ immense; votre enthousiasme, fortifié par la ténacité, y fera germer une riche moisson.

La « Revue Polyglotte », une jeune et agréable publication paraissant à Bruxelles et rédigée en 3 langues: en français, en anglais et en allemand, a publié un article de fond, présentant notre Langue en termes très élogieux. Le « Courrier de l'Orneau » nous continue son appui et engage vivement ses lecteurs à consacrer à l'étude de l'Espéranto les longues soirées de l'hiver.

Nous sommes heureux d'annoncer la reconstitution de l'ancien Club Espérantiste de Gilly-lez-Charleroi: des réunions régulières ont lieu et les membres s'y exercent en commun dans l'étude de la langue. Nous communiquerons prochainement de plus amples détails à ce sujet.

Les deux cours d'Espéranto qui se donnent à Bruxelles ainsi que les cours d'Anvers se continuent avec succès, à Anvers principalement, un mouvement très sérieux s'organise: on nous y réserve plus d'une agréable surprise.

MAURICE SEYNAEVE.

A travers le monde Espérantiste.

De nombreuses informations nous arrivent presque chaque jour sur la diffusion de l'Espéranto dans les autres pays. Trois nouvelles sociétés importantes ont été fondées depuis quelque temps. En Espagne c'est la société espagnole pour la propa-

Belgische Kroniek.

Het voornaamste verspreidingspunt, gedurende de laatste maand, was de schoone bijval dien onze taal bij de vurige jonkheid der Leuvensche Hoogeschool genoot. Eene groep van eenige dapperen, wier namen niet zullen vertoeven te schitteren onder die onzer beste voorstaanders, waren ingenomen van ons Ideaal en hebben eenen strijd aangevangen waarvan de eerste uitslagen ons toelaten, voor eene aanstaande toekomst, de schitterendste uitslagen te hopen. Twee geestdriftige artikels verschenen in het Fransch studentenblad: « L'Avant Garde »; ten zelfden tijde liet het Vlaamsch studentenblad: « Ons Leven » een langen merkwaardig artikel verschijnen. Beter dan gelijk wie kon de boekhandelaar, bij wien onze vrienden een depot van esperantische boeken ingericht hadden, de gevolgen dier uitmuntende propaganda waardeeren. Vooruit, vrienden: een overgroot veld strekt zich voor u uit; uwe geestdrift, versterkt door uwe aanhoudendheid, zal er een rijken oogst doen kiemen.

De « Revue Polyglotte » eene jonge en aangename uitgave die te Brussel verschijnt en opgesteld is in drie talen: in het Fransch, het Engelsch en het Duitsch, heeft een hoofdartikel gegeven dat onze Taal in zeer vleijende bewoordingen voorstelt. De « Courrier de l'Orneau » gunt ons voortdurend zijne ondersteuning en spoort zijne lezers levendig aan de lange winteravonden aan de studie van het Esperanto toe te wijden.

Wij zijn gelukkig de herinrichting van den ouden Esperantischen Club van Gilly bij Charleroi te mogen aankondigen: regelmatig vergaderingen hebben er plaats en de leden oefenen er zich samen in de studie der taal. Wij zullen binnen kort breedvoerige bijzonderheden over dit onderwerp mede deelen.

De twee leergangen van Esperanto die te Brussel gegeven worden alsmede de leergang van Antwerpen worden met goeden uitval voortgezet. Te Antwerpen vooral wordt eene zeer ernstige beweging ingericht: meer dan eene aangename verrassing wordt ons daar voorbehouden.

Vertaald door A.-J. WITTERYCK.

Dwars door de Esperantische Wereld.

Bijna dagelijks komen ons menigvuldige berichten toe nopens de verspreiding van het Esperanto in andere landen. Drie nieuwe maatschappijen werden onlangs gesticht. In Spanje is het de Spaansche maatschappij tot verspreiding van het Esperanto,

Esperanto (Sociedad Española para la propagación del Esperanto) kies prezidanto estas Sinjoro Ricardo Codorniu kaj la sekretario estas Sinjoro Antonio Lopez Villanueva. Tiu-ĉi societo estas ido de la malnova Esperanta societo de Murcio kiu decidis fondi societon celante kunigi ĉiujn Hispanajn Esperantistojn. La societo de Murcio aliformiĝas kaj estas nun la Grupo Esperantista de Murcio, adreso: Calle de Mariano Vergara, núm. 12. Ni ricevis ankoraŭ leteron de la nova societo « Esperanto » fondita en Keighley, Anglalando. La prezidanto estas Sinjoro Jos. Rhodes, la sekretario S^o John Ellis « solicitor » en Keighley. La letero de la nova Angla Societo diras tekste: « En Anglalando kaj ankaŭ en la malproksimaj landoj « de la Britania Imperio krom Kanadlando, ĝis nun ne ekzistis centro de disvastigado de Esperanto; tial « ni fondis nian societon, ne por gloramo sed por pli bone helpi la dissemadon de la kara lingvo inter « popoloj strange blindaj je la profitoj kiujn ili povus tiri el ĝia uzado.... Ni esperas ke la afero progre- « sados ĉe ni, kaj ke ni havos la simpatie de niaj amikoj tra la tuta Esperantistaro, al kiuj ni ankaŭ « prezentas niajn tre korajn internaciajn salutojn. »

Niavice, ni salutas tre kore la novajn societojn Hispana kaj Angla kaj deziras, por ili, grandan sukceson kaj feliĉan prosperon. La Esperanta ĵurnalo « Lingvo Internacia » intencas fondi societon por internaciaj rilatoj (= S. I. R.) Kies celo estos alporti al la membroj diversajn profitojn riceveblajn de internaciaj komunikoj ekzemple: trovo de korespondantoj, sciigoj pri sciencoj, komerco aŭ industrio, limdepagoj, kondiĉoj pri transporto, kosto de vojaĝoj, helpo por trovo de volontaroj aŭ reprezentantoj eksterlandaj, difino de rekomendindaj hoteloj k. t. p. La jara kotizaĵo estos 3 frankoj sen oficiala organo aŭ 6 frankoj kun oficiala organo kiu estos « Lingvo Internacia. » La ordinara abono de tiu ĵurnalo kostis jam 5.75 frankojn estas nur aldono da 0.25 franko. Tiu societo donos certe tre gravan helpon al ĉiuj, kiuj intencas vojaĝi aŭ korespondadi per Esperanto. Ni ne dubas ke la plimulto el la abonantoj de « Lingvo Internacia » enskribiĝos en tiun novan societon.

En la nordaparto de la Franclando unu el niaj plej simpatiaj samideanoj, Sinjoro Gathy fondis Esperantan Societon en Hautmont'. Ni ricevis programon de parolado de Sinjoro Gathy aranĝita de tiu societo, samtempe ĝi organizis koncerton. Niajn korajn dezirojn por la bona propagando de niaj amikoj ni sendas al la Societo de Hautmont'.

gande de l'Esperanto dont le président est Mr Ricardo Codorniu et le secrétaire Mr Antonio Lopez Villanueva. Ce groupe est issue de l'ancien cercle espérantiste de Murcie qui décida de fonder une société qui réunirait tous les espérantistes espagnols. La société de Murcie se transforme et est maintenant le groupe espérantiste de Murcie dont l'adresse est: Calle de Mariano Vergara n° 12. Nous avons reçu aussi une lettre de la nouvelle société « Esperanto » fondée à Keighley, Angleterre. Le président est Mr Jos. Rhodes et le secrétaire Mr John Ellis, solicitor, à Keighley. La lettre du nouveau club dit textuellement: « En Angleterre ainsi que « dans les possessions lointaines de l'Empire Britannique, « hormis le Canada, il n'existait pas jusqu'ici de centre de « diffusion de l'Esperanto; c'est pourquoi nous avons fondé « notre société non pour l'amour de la gloire, mais pour mieux « seconder la dispersion de la chère langue parmi les peuples « étrangement aveugles aux profits qu'ils pourraient retirer de « son usage.... Nous espérons que la chose prospérera chez « nous et que nous aurons la sympathie de nos amis dans « le monde espérantiste tout entier à qui, nous aussi, nous « présentons nos très cordiales salutations internationales. »

A notre tour nous saluons très cordialement les nouvelles sociétés espagnole et anglaise et leur souhaitons, un grand succès et une heureuse prospérité.

Le journal espérantiste « Lingvo Internacia » a l'intention de fonder une société de relations internationales (= S. I. R.) dont le but est d'apporter, aux membres, divers profits qui peuvent s'obtenir par des communications internationales, par exemple: découverte de correspondants, informations relatives aux sciences, au commerce ou à l'industrie, frais de douane, conditions de transport, coût de voyages, aider à la recherche de volontaires ou de représentants étrangers, fixations d'hôtels recommandés, etc. La cotisation annuelle est de 3 francs sans l'organe officiel ou de 6 francs avec l'organe officiel lequel est « Lingvo Internacia ». L'abonnement ordinaire de ce journal coûtait déjà 5.75 francs, ce n'est qu'un supplément de 0.25 fr. Cette société sera certainement d'un puissant secours à tous ceux qui ont l'intention de voyager ou d'entretenir des correspondances au moyen de l'Esperanto. Nous ne doutons pas que la plupart des abonnés de « Lingvo Internacia » ne s'incorporeront dans cette nouvelle société.

Dans le Nord de la France, un de nos plus sympathiques partisans Monsieur Gathy, a fondé une société espérantiste à Hautmont. Nous avons reçu le programme d'une conférence de Mr Gathy, donnée par cette société, en même temps une partie de concert était organisée. Nos meilleurs souhaits pour

waarvan Heer Ricardo Codorniu voorzitter is en Heer Antonius Lopez Villanueva schrijver. Die bond is gesproken uit den ouden esperantischen kring van Murcia, die besloot gene maatschappij te stichten tot vereeniging van alle Spaansche esperantisten. De maatschappij van Murcia heeft een anderen vorm aangenomen en is nu de esperantische bond van Murcia, waarvan het adres is: Calle de Mariano Vergara n° 12. Wij hebben ook eenen brief ontvangen van de nieuwe maatschappij « Esperanto » te Keighly, in Engeland tot stand gebracht. De voorzitter ervan is Heer Jos. Rhodes en de schrijver John Ellis, solicitor, te Keighly. De brief van den nieuwen bond zegt woordelijk: « In Engeland, alsook in de ver afgelegene bezittingen van het Britsche keizerrijk, Canada uitgenomen, bestond er tot nu toe nog geen verspreidingsmiddenpunt van het Esperanto; daarom hebben wij onze maatschappij gesticht, niet uit roemzucht, maar om te beter de verspreiding te bevorderen van onze beminde taal bij volkeren, die zonderling verblind blijven jegens al het voordeel, dat zij er uit zouden kunnen trekken.... Wij hopen dat de zaak bij ons voortgang zal doen, en dat wij in geheel de esperantische wereld onderlinge genegenheid zullen gewaar worden, die esperantische wereld waaraan wij ook onze hertelijke wederlandsche groeten bieden. »

Op onze beurt begroeten wij uit ganscher harte de nieuwe Spaansche en Engelsche maatschappijen, en wenschen hun grooten voor- spoed en gelukkige welvaart.

Het esperantische dagblad « Lingvo Internacia » heeft het inzicht eene maatschappij van wederlandsche betrekking te stichten (= S. I. R.) waarvan het doel is, de leden verscheidene voordeelen te verschaffen, die door gemeenschap kunnen bekomen worden, bijvoorbeeld: vinding van briefwisselaren, berichten nopens wetenschappen, handel en nijverheid; tolkosten, vervoervoorwaarden, reiskosten, hulp in het zoeken van vrijwilligers of vreemde vertegenwoordigers, bepaling van aanbevolen gasthoven, enz. De jaarlijksche bijdrage is 3 frank zonder het officiëel blad, of 6 frank met het officiëel blad, de « Lingvo Internacia ». De gewone inschrijving op dit dagblad kostte reeds 5.75 fr., het is maar een opleg van 0.25 fr. Die maatschappij zal voor al degenen die het gedacht hebben te reizen of door middel van het Esperanto brieven te wisselen, eene machtige hulp zijn.

Wij twijfelen er niet aan of het grootste deel van de intekenaren op de « Lingvo Internacia », zullen zich bij de nieuwe maatschappij laten inschrijven.

In het Noorden van Frankrijk, een onzer gevierdste aanhangers, Heer Gathy, heeft eene esperantische maatschappij te Hautmont gesticht. Wij hebben het programma ontvangen eener voordracht van den Heer Gathy door de zorg van die maatschappij gegeven, ten zelfden tijde was eene muziekpartij ingericht. Onze beste wen-

Inter la novaj libroj ni ricevis « l'Esperanto en deux leçons » de Sinjoro Saint Loup en Besançon (Franclando) kaj ĝian tradukon en Hispana lingvo de Sinjoro Ricardo Codorniu « El Esperanto en dos Lecciones ». Oni anoncas ankoraŭ la proksiman aperon de traduko de la trebone konata libro de S^{oj} Th. Cart et Pagnier « L'Esperanto en dix leçons » en lingvo Itala de S^o grafo Albert Gallois de Riolutato kaj ankoraŭ lernolibron en Itala lingvo « Grammatica » de la Doktoro D. Marignoni; sin turni via S. Secondo, 22, Torino, Italalando.

[^] *Sipano kaj Komercisto.*

Iam, komercisto ia ekdemandis ian ŝipanon :

— Kie mortis la patro via ?

— Li dronis en maro, — respondis la ŝipano.

— Kie mortis la avo via ? — ree ekdemandis la komercisto.

— Li ankaŭ dronis en maro !

— Kial vi ne timas naĝadi sur maro ? demandis la komercisto. La ŝipano respondis nenion, sed ekdemandis siavice la komerciston :

— Kie mortis la patro via ?

— En lito ! respondis la komercisto.

— Kie mortis la avo via ?

— En lito ankaŭ !....

— Kial vi ne timas ĉiunokte kuŝiĝi en lito ? demandis la ŝipano.

De la rusa lingvo tradukis
IVAN MALFELICULO.

[^] *Korespondajoj.*

La abonantoj, kies nomo estas enskribita en tiu ĉi rubriko, deziras korespondadi Esperante. Ni rememorigas ke la enskribo estas plene senpage nur por unu fojo.

N° 1. S^o PIERRE NICOT DE VILLEMEN, 8, avenue Masséna, Nice (Franclando), deziras korespondadi pri la insignoj kaj la heraldika arto.

N° 2. S^o RAYM. VAN MELCKEBEKE, 22, avenue des Arts, Anvers (Belglando), Doktoro pri sciencoj, ĥemiisto, deziras korespondadi pri kiu ajn objekto, precipe pri Sciencoj. (Esp. 7125).

N° 3. S^o L. CHRISTIAENS, 151, rue de la Victoire, St Gilles, Bruxelles (Belglando), deziras interŝanĝi ilustritajn poŝtkartojn.

N° 4. S^o THÉODORE RENARD, 6, rue du Vieux-Collège, Genève (Svislando), deziras interŝanĝi regule korespondajojn kun fremduloj. (I. K. E. 75).

N° 5. S^o A. CADENAT, profesoro de matematikoj en St Claude (Jura) Franclando, deziras interŝanĝi regule korespondajojn kun samideanoj fremdaj.

N° 6. S^o BOUCHET, villa des Sablons, Tain (Drôme) Franclando, deziras interŝanĝi ilustritajn poŝtkartojn.

N° 7. F^{ino} J. DAENEN, 28, rue d'Autriche, Bruxelles (Belglando) deziras korespondadi pri kiu ajn objekto.

la bonne propagande de nos amis sont acquis à la société de Hautmont.

Parmi les nouveaux livres nous avons reçu « l'Esperanto en deux leçons » de Mr Saint Loup de Besançon (France) et sa traduction en espagnol par Mr Ricardo Codorniu « El Esperanto en dos Lecciones ». On annonce aussi la prochaine apparition de la traduction du livre bien connu de MM. Th. Cart et Pagnier « L'Esperanto en dix leçons » en italien par M^r le comte Albert Gallois de Riolutato et aussi un manuel en italien « Grammatica » par le docteur D. Marignoni; s'adresser via S. Secondo, 22 à Turin, Italie.

schen ter goede verspreiding door onze vrienden, zijn aan Hautmont's maatschappij verzekerd.

Onder de nieuwe boeken hebben wij de volgende ontvangen: « Het Esperanto in twee lessen » door Heer Saint Loup van Besançon (Frankrijk) en de vertaling ervan in het Spaansch door Heer Ricardo Codorniu « El Esperanto en dos Lecciones ». Wordt ook aangekondigd, de aanstaande vertaling in het Italiaansch, door den graaf Albert Gallois de Riolutato, van het wel gekend boek der heeren Th. Cart en Pagnier « L'Esperanto en dix leçons. » en ook een Italiaansch handboek « Grammatica » door doktor D. Marignoni; te vragen Via S. Secondo, 22 te Turin, Italië.

Le matelot et le commerçant.

Un jour, un commerçant questionnait un matelot :

— Où mourut votre père ?

— Il se noya en mer — répondit le matelot.

— Où mourut votre grand-père ? — questionna de nouveau le commerçant.

— Lui aussi se noya en mer !

— Pourquoi ne craignez-vous pas de naviguer ? demanda le commerçant. Le matelot ne répondit rien, mais questionna à son tour le commerçant :

— Où mourut votre père ?

— Dans un lit ! répondit le commerçant.

— Où mourut votre grand-père ?

— Dans un lit aussi !....

— Pourquoi ne craignez-vous pas de vous coucher chaque nuit dans un lit ? demanda le matelot.

Traduit par JOS. JAMIN.

De Matroos en de Koopman.

Zekeren dag vroeg een koopman aan eenen matroos :

— Waar stierf uw vader ?

— Hij verdronk in zee — antwoordde de matroos.

— Waar stierf uw grootvader ? vroeg opnieuw de koopman.

— Hij ook verdronk in zee !

— Waarom vreest gij niet op zee te varen ? vroeg de koopman. De matroos antwoordde niet, maar ondervroeg op zijne beurt den koopman :

— Waar stierf uw vader ?

— In een bed ! antwoordde de koopman.

— Waar stierf uw grootvader ?

— Ook in een bed !....

— Waarom vreest gij niet u iederen nacht in een bed te leggen ? vroeg de matroos.

Vertaald door A.-J. WITTERYCK.

La « BELGA SONORILO » acceptera des annonces à des prix très réduits dont on trouvera le tableau ci-dessous.

Ces annonces devront satisfaire aux conditions suivantes :

- 1° Etre rédigées exclusivement en Esperanto ;
- 2° Emaner de personnes s'engageant à correspondre en Esperanto ;
- 3° Les annonces doivent être prises pour une année entière.

1/16 de page annuellement fr.	8.00
1/8 » » » »	15.00
1/4 » » » »	28.00
1/2 » » » »	50.00

S^o Pierre Nicot de Villemain

8, Avenue Masséna, NICE.

Deziras korespondadi Esperante pri la insignoj kaj la heraldika arto en ĉiuj landoj.

Interŝanĝas ankaŭ poŝtkartojn ilustritajn sed nur pri la militistaro kaj la milita maristaro de ĉiuj landoj.

LOKO LUEBLA.

LES ENFANTS DE BELGIQUE.

LA INFANOJ DE BELGLANDO.

Semajna revuo ilustrita kaj amuzanta por la junularo.

Lingvoj uzataj: Franca, Flandra kaj Germana. — Esperantistaj tradukaĵoj. Provan numeron oni sendas senpage al ĉiu Esperantisto, kiu petos ĝin.

Sin turni al la redaktoro, 4, chaussée de Vleurgat Bruxelles.

Kosto de la abono: } Belglando: frankoj, 5,50, jare
 } Alilandoj: frankoj 7,50, jare.

LA REVUE POLYGLOTTE

REVUO POLIGLOTA PRI LERNO KAJ PROPAGANDO DE LA FREMDAJ LINGVOJ

Eliras en la lingvoj franca, angla kaj germana la 5^{an} kaj la 20^{an} de ĉiu monato. — Kosto: jare 5 frankoj.

Sin turni al la Direktoro S^o F. HERMANN

25, rue des Charbonniers, BRUXELLES (Nord).

LOKO LUEBLA.

Esperantistoj !

Ni rekomendas la novan esperantan signeton por butontruo, Tiu eleganta steleto verda kostas nur 0.75 frankon; pagante per Belgaj poŝtsignoj, oni devos sendi po 1,00 franko.

Sin turni al Sinjoro EMILE P. GASSE

71, Rue Michelet LE HAVRE (Franclando).

De « BELGA SONORILO » aanveerd aankondigingen aan zeer matige prijzen, van welke men hieronder de tabel vindt.

Die aankondigingen moeten aan de volgende voorwaarden voldoen :

- 1° Opgesteld zijn uitsluitelijk in Esperanto ;
- 2° Gegeven zijn door personen die zich verplichten in Esperanto te schrijven ;
- 3° De aankondigingen moeten genomen worden voor een gansch jaar.

1/16 bladz. jaarlijks fr.	8.00
1/8 » » » »	15.00
1/4 » » » »	28.00
1/2 » » » »	50.00

LOKO LUEBLA.

I. C. C. P.

4, Strato Royer Collard, PARIS V^e

Monata revuo por kolektistoj de poŝtkartoj kaj markoj.

Provan numeron oni sendas senpage al la petantaj Esperantistoj. Oni enpresas ankaŭ senpage anoncojn pri interŝanĝoj, de la Esperantistaj abonantoj. Kosto de l'abono: 3 frankoj jare.

Notu bone. — Tuj kiam la ĵurnalo havos unu cento da Esperantistaj abonantojn, ĝi enhavos aldonon okpaĝan tute verkitan en « Esperanto ». Abono kun aldono 3,50 frankoj.

LOKO LUEBLA.

JUS APERIS :

VORTARETO

FRANCA-ESPERANTO

Enhavanta la vortojn specialajn je filatelo kaj modelojn de leteroj

de RENÉ LEMAIRE.

Broŝuro in 8° raisin, ilustrita. 0,40

ĉe I. C. C. P. 4 strato Royer Collard, Paris V^e.

La multaj esperantistoj kiuj ŝatas la servojn de Esperanto en la internaciaj rilatoj kaj interŝanĝoj deziros posedi tiun libreton kiu donos al ili tradukon de ĉiuj vortoj kaj esprimoj apartaj kaj modelojn por la korespondado.

KONTINENTA KOMPANIO

FINLANDO — RUSLANDO

Tenejo en Belgujo : S^o J. PRINGIERS

Rue de la Monnaie, 41, BRUGES.

PREZARO

pri Rusaj teoj « Sanktoj de la Tzaroj. »

Markoj : A. D. G. Imperiaj Palacoj.

Tenjo enhavanta	25	gramojn	Prezo	franko	1.50
—	—	50	—	frankoj	3.00
—	—	125	—	—	6.00
—	—	250	—	—	10.00

Ĉia el tiuj teoj, per ĝia riĉa kaj bonega gusto, estas inda klasiĝi inter la teoj kiuj, de longtempe, estas famaj en Ruslando pri siaj ecoj. Ili estas elektitaj en ĉiuj ceremonioj kaj festenoj solenaj kie oni servas nune teon, uzado ĉarma kaj patriarka. Ĉiuj teoj niaj estas enlokigitaj en metalaj skatoletoj perfekte fermitaj.

SPINEUX & CIE

— FREMDA LIBREJO —

FONDITA EN 1833

62, Montagne de la Cour
BRUSELO.

Telefono 3688

Telefono 3688

Libroj eldonitaj de HACHETTE & CIE

Vendas ĉiujn esperantistajn librojn kaj, ĝenerale,
ĉiujn librojn verkitajn en ia lingvo.

KORESPONDANTOJ EN ĈIUJ ALIAJ LANDOJ.

ONI KORESPONDAS ESPERANTE.

Ĉiuj verkoj kiuj eliras el la presejo de nia

“ *Belga Sonorilo* ”

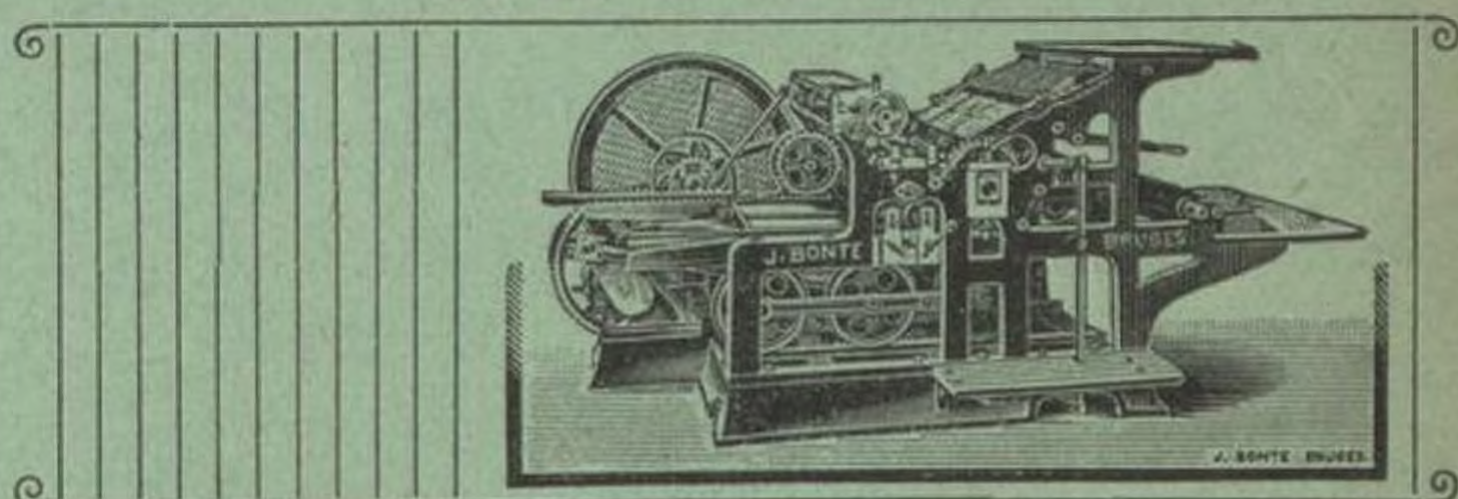
estas presitaj kun la plej akurata zorgo kaj
rapideco. Se vi deziras presigi verkojn, petu pri la
prezoj kaj modeloj.

* KOMERCEJO *

JULES BONTE

RUE DES BOUCHERS, 55

BRUGES.

Tuta aranĝigo de presejoj. — Fabrikado de maŝinoj
por presi. — Ĉiuj iaj specoj da literoj kaj duailoj.
— Broĉiloj per nikelfadeno, altranĉiloj, premiloj
por atlasigi, numerigiloj, inkoj, kliŝaĵoj, k. t. p.

Post peto, oni sendas, senpage, modelojn kaj prezarojn.

“ *Universala gluo* ”

ESTAS LA PLEJ BONA.

Tenejo por Eŭropo ĉe

S^o WITTERYCK-DELPLACE

BRUGO (Belgujo).

Oni akceptus agenton en ĉia lando.

VENDEJO KONFIDINDA.

J. PRINGIERS, peltisto

Rue de la Monnaie, 41, BRUGES.

Havas la honoron sciigi sian multnombran
klientaron ke li ĵus novigas sian kolekton da
komercaĵoj, estas diri pli ol kvin mil novpecoj da
felaĵoj diversaj. — Speciala metiejo por reuzebligi.
— Purigo kaj novigo de ĉiuj iaj formoj de felaĵoj;
sola vendejo kiu ĝi mem fabrikas la felaĵojn en
Brugo.

NI REKOMENDAS LA PLUMOJN

BAIGNOL kaj FARJON de Parizo.

Sin turni al

S^o WITTERYCK-DELPLACE, BRUGO

TENEJO POR BELGUJO

PLI OL 500 SPECOJ.